

Lietuvos rytas. - 02.01.2023

Ignas Grinevičius

Ką mums leido suprasti įtarimų sukėlusį naujametį V. Putino kalba ir kuo ji skyrėsi nuo pernykštės

Що дала нам зрозуміти підозріла новорічна промова путіна і чим вона відрізнялася від минулорічної

Не побачив гарного настрою та радісних думок у новорічному виступі президента росії путіна політолог В. Юрконіс. За його словами, дуже сіра мова, звісно, путін в оточенні солдатів, звісно, тема та головний акцент – війна в Україні. Політолог зазначив, що росіянам є про що хвилюватися після промови через багато ознак і сигналів, що мобілізація на війну в Україні триватиме. За словами експерта, якщо ці побоювання підтвердяться, то ще більше людей втечуть з росії, але масових протестів, якщо ми їх не бачили досі, то важко очікувати, що вони будуть більшими, бо поки що домінує страх.

<https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2023/01/02/news/ka-mums-leido-suprasti-itari-mu-sukelusi-naujamete-v-putino-kalba-ir-kuo-ji-skyresi-nuo-pernykstes-25676772>

Politologas Vytis Jurkonis pastebi, kad V.Putino kalba, net ir palyginus su pernykšte, kuri bylojo apie baisias koronaviruso pasekmes – nyki, nemotyvuojanti ir toli gražu neįspūdinga.

Dar vienas neraminantis ženklas, kurį tarp eilučių galėjo perskaityti Rusijos piliečiai – mobilizaciją tęsis.

Kai didžiuosiuose Rusijos miestuose jėga buvo sulaukomi Naujuosius metus švęsti susirinkę žmonės, televiziniame Naujųjų metų vakarėlyje „Rossija-1“ vienas žymiausių stoties karo korespondentų su šampano taure rankose kėlė toastą už 2023-iusius ir linkėjo „daugiau gerų nei blogų naujienų iš fronto linijos“.

Tai nėra įprastas naujametinės nakties turinio Rusijos televizijoje pasirinkimas. Kita vertus, tai nėra įprasta Naujųjų metų naktis. „Normalumas“ išnyko prieš 10 mėnesių, kai Rusija pradėjo plataus masto invaziją į Ukrainą.

Per savo metinę kalbą Rusijos prezidentas paprastai vienas stovi prie Kremliaus. Šiemet už jo stovėjo kovinėmis uniformomis vilkintys vyrai ir moterys.

Pasak Kremliaus atstovo spaudai Dmitrijaus Peskovo, naujametinę kalbą V.Putinas sakė

iš Rusijos pietinės karinės apygardos štabo, kur anksčiau šeštadienį lankėsi ir įteikė apdovanojimus kariškiams.

Už Kremliaus vadovo buvo matomas būrys žmonių, dėvinčių karinę uniformą. Nepaisant oficialaus Kremliaus pareiškimo, socialiniuose tinkluose pasklido nuotraukos, kuriose matyti, kad tarp „kovotojų“ yra jau anksčiau pastebėti „statistai“.

„Kaip ir buvo galima tikėtis, V.Putino naujametiniame kreipimesi netgi nedalyvavo tikri kariai, tik aktoriai (t.y. žmonės iš Prezidento apsaugos tarnybos), – „Twitter“ rašė „Kyiv Post“ korespondentas Jasonas Jay Smartas. – Jis toks pat dirbtinis kaip rublio vertė.“

V.Putino apdovanojimą už kovą Ukrainoje Naujųjų metų išvakarėse atsiėmusi tariama Rusijos karė-aktorė kalbėjo, kad „sužeisti Rusijos kariai nenori būti evakuoti iš mūšio lauko, nes nori toliau kovoti su savo bendražygiais“.

Ta pati moteris užfiksuota ankstesniuose V.Putino viešuosiuose pasirodymuose. J.Smartas pareiškė, kad ji ir kiti nuotraukose esantys žmonės greičiausiai buvo atrinkti iš V.Putino asmens sargybinių komandos.

Kremliaus paskelbtame vaizdo įrašė V.Putinas „specialiosios operacijos“ kovotojams palinkėjo ankstyvos „pergalės“ ir pareiškė, kad karas yra „būtinybė“.

Praėjusiais metais savo kalboje Kremliaus vadovas pabrėžė, kad „Naujųjų metų išvakarės tiesiog pripildytos geros nuotaikos ir laimingų minčių“. Šį kartą geros nuotaikos ir džiugių minčių trūko.

V.Putinas kreipimesi panaudojo propaguojamą alternatyvią Kremliaus realybę – šiame konflikte Rusija esą yra didvyrė, o Ukraina ir Vakarai – piktadariai.

Kokią žinią siunčia rusams?

Geros nuotaikos ir džiugių minčių V.Putino kalboje neįžvelgė ir politologas V.Jurkonis. Kalba jam pasirodė nejautri, nemotyvuojanti.

„Jokių įspūdžių. Labai pilka kalba. Aišku, V.Putinas apsuptas karių, suprantama, tema ir pagrindiniai akcentai yra karas Ukrainoje.“

Tiesą sakant, pasižiūrėjau ir palyginau šią kalbą su praėjusių metų kalba, tai praėjusių metų kalboje buvo daug kalbama apie šeimą, kovidą, kiek daug žmonių prarado ir kaip atseit atsistojo ant kojų Rusijos ekonomika.

Lyginant su ta kalba, kuri irgi toli gražu neatrodė labai įspūdinga, šiųmetė atrodo labai niūriai, bandant kažkaip pasiteisinti ar įkvėpti.

Jeigu aš būčiau Rusijos pilietis, mane ši kalba būtų tikrai suerzinusi, nes, nepaisant to, kad, suprantama, yra dalis visuomenės, kuriai yra praplautos smegenys, ji atrodė kažkokia dirbtinė, nejautri ir visiškai nemotyvuojanti“, – „Lietuvos ryto“ televizijos laidoje „Nauja diena“ sakė V.Jurkonis. Jis atkreipė dėmesį, kad rusams po šios kalbos vis dėlto yra ir dėl ko sunerimti.

„Yra daug nuogąstavimų ir signalų, kad mobilizacija tęsis. Jau turbūt trečią kartą jaučiama tokia baimės banga, kad nebus leidžiama išvykti iš šalies ir mobilizacija palies dar platesnį žmonių ratą. Manau, kad nemaža dalis Rusijos gyventojų gyvena nerimo sąlygomis, puikiai suvokdami, kad, nepaisant to, ką kalba televizorius, fronte tikrai nieko gero nevyksta.“

Bendrai visos tos naujametinės laidos ir pasisakymai atrodė tarsi kažkokia puota maro metu“, – kritikavo politologas.

Anot eksperto, jei šie nuogąstavimai pasitvirtins, kaip ir per pirmąsias dvi bangas kovo ir rugsėjo mėnesiais, matysime dar daugiau iš Rusijos bėgančių žmonių.

Ar matysime masinius protestus? V.Jurkonis svarstė, kad, jeigu jų nematėme iki šiol,

didesnių, nei vyksta dabar, tikėtis sunku.

Tiesa, jis pastebėjo, kad negalima sakyti, jog rusai visai nesipriešina – pavieniai protestai vyksta, o praėjusiais metais dėl antikarinių akcijų esą sulaikyta apie 20 tūkst. žmonių.

„Tau net nereikia išeiti į gatvę. Užtenka uždėti „patinka“ socialiniuose tinkluose ar pasidalinti kažkokia informacija ir visai tikėtina, kad ateis koks nors straipsnelis dėl kariuomenės diskreditacijos, galimos propagandos ir panašiai“, – tvirtino pašnekovas.

Tuo tarpu didžiausia režimo baimė, anot jo – ne žmonių protestai, o galintis kilti nepasitenkinimas pačiame režimo viduje.

„Kol kas prielaidų sakyti, kad matytume kažkokį didžiulį maištą, šiai dienai nėra labai daug, nepaisant to, jog tam tikros pilietinės akcijos, iniciatyvos, feminisčių grupės ir vadinamosios iniciatyvos, kurios yra daugiau pavienės, jų skaičiumi tikrai yra ne taip mažai, tačiau jos nėra tokios skaitlingos ir dažniausiai mes jų net nepamatome“, – dėstė V.Jurkonis.

„Kol kas baimė dominuoja. Labiau, nei ryžtas kažką daryti kitaip“, – apgailestavo politologas.